

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
MALMÖ HÖGSKOLAS
BIBLIOTEK**

2016

Verksamhetsberättelse för Malmö högskolas bibliotek 2016

Malmö högskolas bibliotek – för utbildning, forskning och samverkan

- ansvarar för och utvecklar den vetenskapliga informationsförsörjningen
- samordnar och ger stöd till den vetenskapliga publiceringen och bibliometrin
- utvecklar studenters, lärares och forskares medie- och informationskompetens och bidrar i den pedagogiska utvecklingen
- ansvarar för och utvecklar lärandemiljön i biblioteket
- är ett offentligt bibliotek som samverkar med olika samhällsaktörer

INLEDNING

2016 var det första året för biblioteket som eget område i högskolans organisation efter separationen från IT-avdelningen, som numera ingår i högskolans gemensamma verksamhetsstöd.

Regeringsbeskedet i juni 2016 att Malmö högskola ska bli universitet 2018 innebar förstås att den frågan kom i fokus för hela högskolan, så även för biblioteket. Vad innebär det att bli universitetsbibliotek? En swot-analys visade att biblioteket har många styrkor och erbjuder motsvarande tjänster som ett universitetsbibliotek, men att tjänsterna både kan behöva breddas och fördjupas om forskningen ska öka från 20 procent till ca 30 procent under den närmaste femårsperioden.

Öppen vetenskap blev ett begrepp på mångas läppar under 2016, inte minst för att regeringens forskningsproposition ”Kunskap i samverkan” innehöll en tydlig målbild: Inom en tioårsperiod ska både vetenskapliga publikationer och dess data vara öppet tillgängliga. Öppen vetenskaplig publicering är väl etablerad som uppgift för forskningsbibliotek, men frågan om vilken roll biblioteken ska ha för hantering av forskningsdata är inte lika självklar och har därför behövt diskuteras såväl lokalt som nationellt.

Biblioteket har deltagit i flera högskoleövergripande aktiviteter och projekt. Att utveckla framtidens lärandemiljöer var uppdraget till en gruppering där biblioteket ingick tillsammans med fastighetsavdelningen (Byggnad och service), IT-avdelningen, den pedagogiska utvecklingsenheten (AKL), samt Studentkåren Malmö.

Biblioteket var även delaktigt i det högskolegemensamma projektet med uppdrag att ta fram ett kvalitetsramverk för grundutbildningen och är representerat i implementeringsprojektet av ramverket under 2017.

Under hösten 2016 startade ett processarbete, ”Stödja forskning” inom högskolans gemensamma verksamhetsstöd. Biblioteket involverades i arbetet och gjorde bland annat en kartläggning av biblioteksstödet till forskningsprocessens olika faser. Arbetet med att synliggöra högskolans forskning är prioriterat och fortsätter 2017.

Den digra listan över presentationer och publikationer på sid 13-14 illustrerar att 2016 var ett mycket aktivt år för Malmö högskolas bibliotek. Siffrorna under rubriken Statistik visar på ökningar överlag, förutom för någon enstaka funktion.

LÄRANDESTÖD

Bibliotekets pedagogiska verksamhet är bred och innefattar såväl gruppundervisning i informationssökning som enskilda handledningar. Studenterna är den största målgruppen men även forskare erbjuds stöd i sitt arbete. Ett exempel på det senare är en kurs om systematiska översikter som det medicinskt inriktade lärarlaget genomförde förra året, i samarbete med bland andra SBU (Statens beredning för medicins och social utvärdering).

Bibliotekarierna har länge arbetat med progressionsplaner för informations-sökning i högskolans utbildningar. Under 2016 fick biblioteket i uppdrag av rektor att vidareutveckla arbetet, och bibliotekets lärarlag har nu tagit fram progressionsplaner för de flesta av högskolans program. Dessa ger en överskådlig bild av hur bibliotekets undervisning fördelar sig mellan olika utbildningar och fungerar också som verktyg för kvalitetsutveckling av undervisningen.

På Orkanenbiblioteket finns en varierad lärandemiljö med grupprum, olika typer av arbetsplatser och tysta zoner. Under 2016 arrangerades tre uppskattade uppesittarkvällar, två under våren och en under hösten på temat ”SITT KVAR, BLI KLAR”. Bibliotekarier fanns på plats för att svara på frågor under kvällen och dessutom närvarade studie- och yrkesvägledare och representanter från Studenthälsan och Studieverkstaden.

UPPESITTARKVÄLL
SITT KVAR, BLI KLAR!
18 OKTOBER KL 18-22

Kom till biblioteket och få
hjälp med ditt arbete!

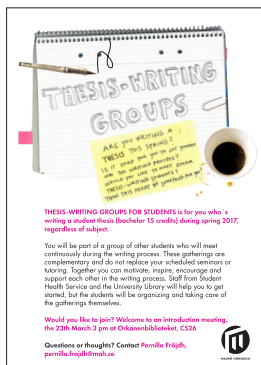
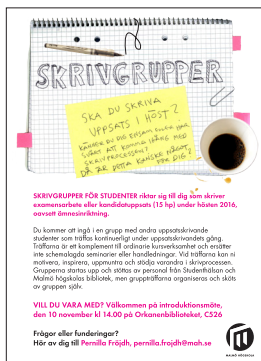
ORKANENBIBLIOTEKET HÅLLER EXTRAÖPPET!
Under kvällen kan du få hjälp med t ex
referenshantering, informationssökning,
it-support, stödprogram och ditt skrivande.
Studenthälsan finns också på plats
för samtal och stöd.

Vi bjuder på fika och godis!

HALMÖ HÖGSKOLA

Biblioteket har, i samarbete med Studenthälsan, arrangerat skrivgrupper för studenter som skriver uppsats. Syftet med skrivgrupperna är att skapa ett forum där studenter kan stödja varandra under arbetet med uppsatsen. Grupperna startas och stötts av personal från Studenthälsan och biblioteket, men träffarna organiseras och sköts av deltagarna själva.

I januari 2016 infördes utökade öppettider på HS-biblioteket och studenterna fick tillgång till lokalen mellan klockan 6 och 22. Samtidigt var informationsdisken bara bemannad mellan kl 10 och 16. Försöket med så kallat meröppet föll väl ut och de nya öppettiderna kommer därför att permanentas under 2017. En ny sökpunkt finns nu också bredvid informationsdisken som ger personalen bättre möjligheter att handleda studenter och samtidigt ha disken under uppsikt.

Tillgänglighetsgruppen, som arbetar med lässtöd, har drop in varje tisdag på Orkanen och dessutom ett stort antal enskilda handledningar varje termin. Under 2016 anordnades flera workshoppar om lässtrategier och kompensatoriska hjälpmedel, främst appar. Dessa hölls på Studentcentrum i samarbete med en specialpedagog. Tillsammans med bland annat Studenthälsan, FUNK och Dyslexiförbundet arrangerades även föreläsningen "Hur FUNKar det – att studera med läs-och skrivsvårigheter". Studenter, lärare och personal var inbjudna. Höstterminen 2016 påbörjades arbetet med att implementera den högskolegemensamma processen "Att stödja och introducera student". Det är en process som fått effekter även i bibliotekets verksamhet, exempelvis genom ett ökat antal talbokshandledningar.

Team undervisning har under 2016 samarbetat med utvecklingsenheten Pedagogisk inspiration i Malmö stad och det resulterade bland annat i tre spanarverkstäder tillsammans med skolbibliotekarier i Malmö.

MEDIER OCH SAMLINGAR

Sedan 2011 har alla nya böcker på Malmö högskolas bibliotek klassificerats i Dewey Decimalklassificeringssystem och beståndet med SAB-märkning har därmed blivit allt mindre. Men att ha två parallella system har varit förvirrande för bibliotekets besökare. Under 2016 konverterades därför SAB-böckerna på alla tre biblioteken till Deweyssystemet – allt för att underlätta för både besökare och personal att hitta bland hyllorna. Det praktiska arbetet med ommärkningen av böckerna engagerade i stort sett hela personalen vissa perioder, och flera timanställda ägnade hela sommaren åt konverteringen. Alla biblioteken fick också ett gemensamt hyllsystem och även ett nytt gavelsystem. Redan efter några månader visade det sig att bokuppsättningen gick snabbare och att färre böcker blev felställda.

Söksystemet Summon fasades ut 2016 och ersattes av EDS från Ebsco, som döptes till Libsearch. Arbetet med att tillgängliggöra fria informationsresurser via bibliotekets system har fortsatt, en aktivitet som kommer från 2015 års open access-projekt. Ett exempel är att Statens Offentliga Utredningar (SOU) nu finns tillgängliga via bibliotekets webb i digital form.

Nya tjänster testades och infördes 2016, till exempel en artikeltjänst för personal (Get It Now) med snabb tillgång till tidskriftsartiklar från en del titlar som biblioteket inte prenumererar på. Ett nytt ramverk för att hantera arbetet med digitala resurser infördes under året. Techniques for Electronic Resource Management (TERMS) är en process som förbättrar metodiken kring e-resursernas livscykel – från undersökning och förvärv till eventuell uppsägning.

Informationsutbytet med andra akademiska bibliotek om avtals- och licensfrågor har utökats, utöver det samarbete som sker via KB och Bibsam. Det kan handla om att dela information om avtalsvillkor och priser, men också ha en gemensam hållning gentemot leverantörer eller agenter.

PUBLICERING

Primärpublicering från Malmö högskola exponeras nu i en ny webbshop Dessutom har en lokal instans av Open Journal System, en programvara för tidskriftspublicering, installerats. OJS gör det möjligt att publicera högskolans serier och tidskrifter.

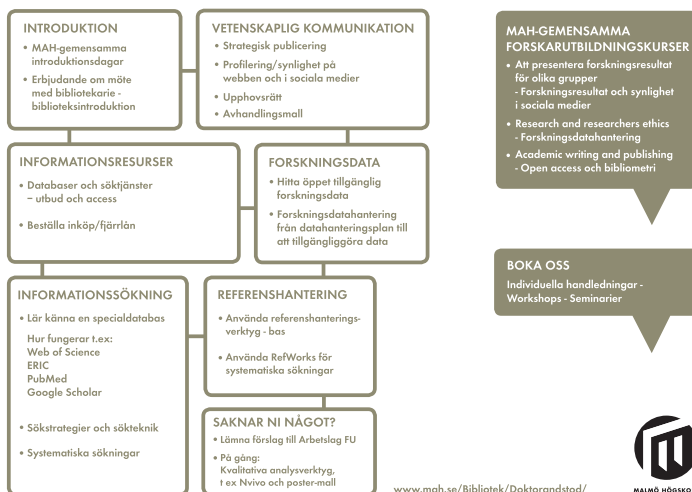
Malmö högskolas författarfond fick nya och utökade medel för 2017 efter en utvärdering som avrapporterades i forskningsberedningen. Biblioteket utarbetade också interna rutiner för hanteringen av ansökningar och betalning till tidskrifter och förlag.

Ett nytt avtal, Springer Compact, ger forskare vid högskolan möjlighet att utan kostnad publicera sin forskning med omedelbar öppen tillgång i Springers tidskrifter. Avtalet är ett nationellt pilotavtal som syftar till att påskynda övergången till fritt tillgängliga forskningsresultat. Forskaren behöver inte betala för att göra artikeln fritt tillgänglig, eftersom denna kostnad täcks av bibliotekets avtal.

Under året har uppdrag kring bibliometrin inkluderat underlag till det fördjupade underlaget inför övergången till universitet som lämnades in till regeringen i december 2016.

PROJEKT FÖR FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Under 2015-2016 pågick ett projekt för att utveckla bibliotekets doktorandstöd, *Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande*. Det processororienterade arbetssättet syftade till att säkerställa att bibliotekets stöd kan ges vid rätt tillfällen för respektive doktorand. Alla nyantagna doktorander kontaktas av biblioteket och erbjuds ett personligt möte med en bibliotekarie för att doktoranden redan från start ska känna till vilket stöd som erbjuds. Dessutom finns det nu ett utbud av aktiviteter som riktar sig till doktorander. Under hösten har en webbsida med de samlade aktiviteterna skapats, så att doktoranderna enkelt kan få en överblick över vad biblioteket erbjuder. Stödstrukturen är mycket flexibel och gör det möjligt för doktoranden att skapa sin egen process och progression. Aktiviteterna, som exempelvis kan handla om informationssökning, referenshantering och forskningsdatahantering, samordnas av ett nybildat arbetslag. Parallellt med detta arbete fortsätter biblioteket att arrangera forskarfrukostar med olika teman.

www.mah.se/Bibliotek/Doktorandstod/

Ännu ett projekt, *På väg mot ett forskarstöd kring hantering och tillgängliggörande av forskningsdata*, har genomförts under året. Som en del av projektet deltog biblioteket i Svensk Nationell Datatjänsts pilotstudie om att utveckla former för lokalt stöd av forskningsdata. Arbetslaget för forskningsdata arbetar vidare med frågor om stödet för forskningsdatahantering för högskolan i samverkan med andra aktörer, utför behovsanalyser och ger stöd för datahanteringsplaner. För att lära mer om hur andra bibliotek arbetar med forskningsdata och RDM, Resource Data Management, gjordes en studieresa till Edinburgh University. Resan bekostades med hjälp av ett stipendium från Svensk biblioteksforening.

OFFENTLIGT BIBLIOTEK

I slutet av 2015 skapades en utställningsyta i Orkanenbiblioteket som är helt ämnad åt utställningar om högskolans forskning. Tanken är att biblioteket ska producera utställningar i samarbete med forskare och visa upp forskningsområden på ett lättamt och tillgängligt sätt. Under 2016 visades flera uppmärksammade utställningar – en på temat flykt och migration och en om kvinnliga arbetarförfattare. Den sistnämnda blev omnämnd flera gånger i lokalpressen.

Strax före jul 2016 fick biblioteket ett stipendium på 400 000 kronor från Riksbankens jubileumsfond. Pengarna ska användas till att utveckla Forskarnas galleri – ett koncept som innebär att högskolans forskning exponeras i biblioteksmiljön. Forskningen blir mer synlig samtidigt som bibliotekarier får möjlighet att utveckla utställningskompetens och utställningsteknik.

Bokstafetten har arrangerats med jämna mellanrum under året. I Orkanenbibliotekets entré visas nu också bokutställningar med olika teman som skiftar regelbundet.

ARBETSMILJÖ, ORGANISATION OCH PERSONAL

Sedan 2014 har bibliotekets personal arbetat i ett så kallat flexkontor, utan fasta arbetsplatser. Utvärderingen av det nya arbetssättet har gjorts i flera steg. Våren 2016 togs frågan upp i samtliga medarbetarsamtal och under hösten skickade biblioteksledningen ut en enkät som alla kunde svara på anonymt. Medarbetarsamtalen och enkätsvaren visade att de flesta var nöjda med arbetssättet men att det också fanns många goda förslag till förbättringar. Ljudnivåer och brist på olika typer av arbetsplatser var några synpunkter som framfördes och under året har olika justeringar gjorts.

Bibliotekets enheter bytte benämning till avdelningar under året, en anpassning till motsvarande nivåindelning inom Gemensamt verksamhetsstöd. Teamindelningen har varit oförändrad liksom ledningsgruppen som har bestått av bibliotekschefen och de två avdelningscheferna. Några ersättnings- och nyanställningar har gjorts för att ha framförhållning inför ett ökat behov av stöd till utbildning och forskning när högskolan blir universitet och verksamheten växer. Under senhösten startade förberedelserna för utvärdering av en organisationsförändring som trädde i kraft den 1 augusti 2014. Utvärderingen genomförs under våren 2017.

KOMPETENSUTVECKLING

Den gemensamma kompetensutvecklingen hölls samman inom två teman, ”Sök” och ”Möt”, som bland annat innefattar informationssökning och bemötande. Samma spår fortsätter under 2017.

I början av året var hela personalen på ett internat på Åkersberg utanför Höör och diskuterade ämnen som coachande samtal och omvärldsbevakning. Arbetet med att hitta strategier för en mer systematisk omvärldsbevakning fortsatte sedan under våren med workshop och diskussioner. En uppföljning av det coachande förhållningssättet gjordes. Dessutom har bibliotekets chefer deltagit i en extern utbildning i coachande ledarskap.

STATISTIK

2016

Antal undervisningstimmar:	409	(2015: 365, 2014: 396)
Antal deltagande studenter i bibliotekets undervisning:	7 106	(2015: 5 000, 2014: 4 798)
Antal enskilt bokade handledningar:	195	(2015: 185, 2014: 152)
Antal talbokshandledningar:	127 + 68 dropin-handledningar	(2015: 74 + 38 drop in-handledningar, 2014: 73)
Antal besökare på Orkanenbiblioteket:	Ingen uppgift 2016 - räknaren ur funktion	(2015: 389 384, 2014: 382 259)
Antal initiala hemlån (ej omlån):	101 240	(2015: 111 434, 2014: 116 650)
Antal böcker och seriella publikationer i tryckt form:	143 235 (böcker) + 312 (seriella publikationer) = 143 547	(2015: 142 632, 2014: 161 070)
Antal nyförvärvade tryckta böcker:	5 624	(2015: 5 272, 2014: 6 271)
Antal e-böcker:	170 307	(2015: 176 854, 2014: 142 476)
Antal forskningspublikationer, publicerade i MUEP:	8 894	(2015: 7 955, 2014: 7 178)
Antal studentuppsatser, publicerade i MUEP:	9 912	(2015: 9 006, 2014: 8 186)
Antal poster i Swepub från Malmö högskola med utgivningsår 2016:	674	

PUBLIKATIONER OCH PRESENTATIONER

2016-02-01

Jonas Fransson, Madeleine du Toit, Pablo Tapia Lagunas, Sara Kjellberg (2016).

Tillgängliggörande av forskningsdata : nulägesbeskrivning samt rekommendationer för uppbyggnad av stöd till högskolans forskare.

Projektrapport, Malmö högskolas bibliotek: Malmö.

2016-03-18

Ola Tengstam, Presentation:

Making e-books more visible and accessible in Sierra and OPAC using create lists, Load tables and Marc Edit

Konferens: **IUG 2016**, 16-18 mars, San Fransisco, USA

2016-04-12

Helen Rasmussen, Jessica Zaar, Lotta Andersson och Barbro Bruce (2016).

Att kunna följa och förstå forskning på väg mot ett vetenskapligt förhållningssätt genom spaning.

Högskolepedagogisk debatt 1, s. 86-95.

2016-04-26

Karin Ericson Lagerås

Poster/Open Space: **Att selektera och tillgängliggöra OA-material**

Konferens: **MOA**, Mötesplats Open Access, 26-27 april, Stockholm

2016-06-15

Hanna Wilhelmsson, Helen Rasmussen, Jenny Magnusson,

Jessica Zaar och Martina Vall

Workshop: **Låt studenterna bli mer delaktiga i din undervisning.**

Konferens: **NU2016**, 15-17 juni, Malmö.

2016-06-16

Kjellberg, Sara, Ericson, Kristina och Vall, Martina

Rundabordssamtal: Infrastruktur för lärande i forskarutbildningen: mötet mellan doktorander, forskarhandledare och annat forskarstöd.

Konferens: **NU2016**, 15-17 juni, Malmö.

2016-06-17

Helen Rasmussen och Jessica Zaar

Rundabordssamtal: Från erfarenhetsbaserad praxis till vetenskapligt tänkande

Konferens: **NU2016**, 15-17 juni, Malmö.

2016-08-15

Ewa Stenberg

Workshop: Continuing Professional Development: Building Quality

Konferens: **IFLA**, 13-19 augusti Columbus Ohio, USA

2016-09-16

Sara Kjellberg, Kristina Ericson, Linda Karlsson, Carina Olsson,
Pablo Tapia Lagunas, Eva Tornbjör och Martina Vall (2016)

**Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande.
Paper på Mötesplats Profession - Forskning, 27-28 oktober, Borås.**

2016-10-06

Ola Tengstam, Presentation:

**Making e-books more visible and accessible in Sierra and OPAC using
create lists, Load tables and Marc Edit - And some reflections about PDA**

Konferens: **Nordic Innovative Users Group Meeting**, 6-7 oktober, Falun

2016-10-17

Jonas Fransson och Pablo Tapia Lagunas

**Poster: Developing integrated research data management support
in close relation to doctoral students' research practices**

Konferens: **ASIS&T AM**, 17-18 oktober, Köpenhamn

2016-10-18

Sara Kjellberg

Panel chair:

**Making research data possible: negotiating between disciplinary cultures,
temporalities, data policies, professional interests and education and training.**

Konferens: **ASIS&T AM**, 17-18 oktober, Köpenhamn

2016-10-19

Karin Eriksson Lagerås

Presentation: Om OA och informationsförsörjning.

Konferens: **SFIS Mellansverige Teknikdag** 2016, 19 oktober, Norrköping.

2016-10-27

Linda Karlsson, Presentation:

Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande.

Konferens: **Mötesplats Profession - Forskning**, 27-28 oktober, Borås.

2016-11-07

Sara Kjellberg och Jonas Fransson

Poster/open space:

Är forskningsdata på väg att bli en del av infrastrukturen för forskningsinformation?

Konferens: **IFFIS**, 7 november, Stockholm

2016-12-01

Kristina Ericson och Martina Vall

Bibliotekets doktorandstöd i ny form – från generisk kurs till kontextuellt lärande.

Presentation av projektet och resultat/nuläge vid

Malmö högskolas pedagogiska konferens 2016 1-2 december, Malmö.

REPRESENTATION

Lokalt

Rektors ledningsgrupp	Gunilla Lilie Bauer
Administrativa chefsgruppen	Gunilla Lilie Bauer
Utbildningsberedningen	Hanna Wilhelmsson
Samverkansberedningen	Annsophie Olsson
Referensgruppen för breddad rekrytering	Helen Rasmussen
Forskarservicenätverket	Sara Kjellberg
Forskningsberedningen	Peter Nilén
Minternet	Annsophie Olsson
Lärandemiljögruppen	Lotta Wogensen, Annsophie Olsson

Regionalt, nationellt och internationellt

Lärosäten SYD	Ewa Stenberg
Regionala biblioteksrådet i Skåne	Gunilla Lilie Bauer
INCLUDE - nationellt nätverk för breddad rekrytering inom högre utbildning	Helene Rasmussen
SUHF Forum för bibliotekschefer, styrgruppen	Gunilla Lilie Bauer, verkställande ledamot
SUHF Arbetsgruppen för forskningsinformation under Expertgruppen för forskningsadministrativa frågor	Sara Kjellberg
SUHF Arbetsgruppen för bibliometri, under Forum för bibliotekschefer	Hampus Rabow
Svensk Biblioteksförening, Region Syds styrelse	Eva Stenberg, ordförande, Jacob Andersson, ledamot
IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions), Continuing Professional Development & Workplace Learning Section	Ewa Stenberg

webbadress: www.mah.se/bibliotek

april 2017

